

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑ.Α.
7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

- A.1 α) Σ
β) Λ
γ) Λ
δ) Λ

A2. Η σύνδεση του τίτλου με το κείμενο καταδεικνύει τη μεταφορική του σημασία, καθώς η θεοποίηση του ανθρώπου επιφέρει, τελικά, την καταστροφή του πλανήτη. Η αλματώδης πρόοδος όχι μόνο δε βελτίωσε τη ζωή του ατόμου, αλλά έπληξε και τη ζωή των άλλων όντων. Η μοίρα προδιαγράφεται ζοφερή, αφού ο σύγχρονος άνθρωπος χαρακτηρίζεται ανεύθυνος, αδυνατεί να διαχειριστεί τη δύναμή του και καταστρέφει τα οικοσυστήματα. Ο συγγραφέας στο κείμενο, λοιπόν, τεκμηριώνει τη μετατροπή του ανθρώπου σε «θεό». Όπως διαβάζουμε στην πρώτη παράγραφο «Πριν από 70000 χρόνια... γωνιά της Αφρικής». Στη συνέχεια της παραγράφου αναλύονται τα θεϊκά επιτεύγματά του «αιώνια νεότητα της καταστροφής». Στη δεύτερη παράγραφο διαβάζουμε ότι «έχουμε κυριαρχήσει στο περιβάλλον... εκτεταμένα εμπορικά δίκτυα».

2^η δραστηριότητα

A3. **Μεταφορικός**
Η παντοδυναμία του ανθρώπου, τροχοπέδη της ζωής του οικοσυστήματος
Άνθρωπος, ένας αλαζόνας θεός

Κυριολεκτικός

Η αλόγιστη ανθρώπινη πρόοδος καταστρέφει το περιβάλλον
Η αδιαφορία του ανθρώπου για το περιβάλλον του

A4. Μεταμορφώθηκε : μεταλλάχθηκε, μετατράπηκε, μετουσιώθηκε
Απέραντη : ατέλειωτη, ατέρμονα, ανεξάντλητη, απεριόριστη
Πρόοδος : εξέλιξη, βελτίωση, ανάπτυξη

3^η δραστηριότητα

A5. *Επικοινωνιακό πλαίσιο:* επιστολή προς τον συγγραφέα Yuval Noah Harari

Ύφος: σοβαρό.

Ρηματικά πρόσωπα: α' ενικό - πληθυντικό, β' πληθυντικό, γ' ενικό - πληθυντικό.

Τρόπος πειθούς: επίκληση στη Λογική, και στον πρόλογο και επίλογο μπορεί να χρησιμοποιηθεί η επίκληση στο συναίσθημα.

Προσφώνηση: Αξιότιμε κύριε Yuval Noah Harari,

Πρόλογος:

Αυτο-παρουσίαση και καταγραφή, εν συντομία, του προβληματισμού που γεννήθηκε από το απόσπασμα που διαβάσατε, με έμφαση στη δοθείσα φράση.

Κύριο μέρος

Ο άξονας στον οποίο θα κινηθεί η επιχειρηματολογία καλύπτει τα κίνητρα που οδηγούν στην καταστροφή του περιβάλλοντος (με αφορμή τη φράση «με στόχο την άνεση και τη διασκέδασή μας»), και τις επιπτώσεις αυτής της συμπεριφοράς («Σπέρνουμε τον όλεθρο στα ζώα και στο οικοσύστημα», «Υπάρχει τίποτε πιο επικίνδυνο από δυσαρεστημένους και ανεύθυνους θεούς που δεν ξέρουν τι θέλουν;»).

- Η περιβαλλοντική κρίση προκύπτει ως αποτέλεσμα της κρίσης του πολιτισμού μας και των αξιών του. Η παγκόσμια οικονομία στηρίζεται στη συνεχή αύξηση της παραγωγής και τη δημιουργία επίπλαστων καταναλωτικών αναγκών, με απώτερο στόχο τη μεγιστοποίηση του κέρδους. Έτσι, θυσιάζεται απροκάλυπτα η φύση στον βωμό του πλουτισμού. Ο σύγχρονος άνθρωπος βομβαρδίζεται από καταναλωτικά πρότυπα που υπόσχονται την ευτυχία, και μαθαίνει να καταναλώνει άκριτα. Ωστόσο, γρήγορα επέρχεται ο κορεσμός, και ο άνθρωπος δεν ικανοποιείται από αυτά που κατέχει, αναζητώντας νέα αγαθά που υποτίθεται ότι θα του εξασφαλίσουν την ψυχική ικανοποίηση. Η αλόγιστη χρήση των φυσικών πόρων συνδυάζεται με τη συνεχή λειτουργία των βιομηχανικών μονάδων και την υπερπαραγωγή υλικών αγαθών, τα οποία, μετά τη χρησιμοποίησή τους, η Φύση δεν μπορεί να αποδομήσει. Ταυτόχρονα, η ανθρώπινη αλαζονεία κυριαρχεί. Ο άνθρωπος, και, ειδικότερα, η επιστημονική κοινότητα, πιστεύει στην παντοδυναμία της. Θεωρεί ότι επιβλήθηκε και ελέγχει τη Φύση. Αυτή η ανθρώπινη συμπεριφορά γεννά συναισθήματα θλίψης, οργής, αγωνίας για το μέλλον της ανθρωπότητας και της Γης.
- Αυτά τα συναισθήματα πολλαπλασιάζονται, αν κανείς αντικρύσει τις επιπτώσεις που προκαλεί η παραπάνω στάση του ανθρώπου. Το φαινόμενο του «θερμοκηπίου», η όξινη βροχή, η καταστροφή της χλωρίδας και

πανίδας, η εξαφάνιση ειδών πλήττουν τη Φύση. Από την άλλη, και ο ίδιος ο άνθρωπος βιώνει τις επιπτώσεις της συμπεριφοράς του. Ασθένειες που προκαλούνται από τη μόλυνση του περιβάλλοντος απειλούν την υγεία του. Ταυτόχρονα απειλείται και η ψυχική του υγεία από το άγχος, τη μελαγχολία, την αλλοτρίωση από τη Μητέρα – Φύση. Ο άνθρωπος γίνεται πιο επιθετικός, λόγω των συνθηκών διαβίωσης αλλά και εξαρτημένος από τα τεχνητά μέσα που υποκαθιστούν τα φυσικά αγαθά.

Επίλογος: η ερμηνεία της ανθρώπινης συμπεριφοράς απέναντι στη Φύση και η καταγραφή των επιπτώσεών της δεν αρκούν για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Απαιτείται συλλογική δράση και κινητοποίηση όλων εκείνων των φορέων που μπορούν να βοηθήσουν. Σε αυτό το πλαίσιο, αφού ευχαριστήσουμε τον Yuval Noah Harari για τη δράση του, του ζητούμε να εντείνει την προσπάθειά του για την ευαισθητοποίηση της ανθρώπινης κοινότητας.

(Αποφώνηση): Σας ευχαριστώ για τον χρόνο που αφιερώσατε / με σεβασμό...

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

- B1. 1B
2Γ
3B
4B
5A
6B

- B2. Σε πρώτο στάδιο το ζώο, βλέποντας τον άνθρωπο στον δρόμο, δείχνει χαρούμενο και ενθουσιασμένο («ήταν χαρούμενη», «χαρούμενη», «διαδήλωνε με αυτόν τον τρόπο την ευφροσύνη της»). Φαίνεται να νιώθει ανακούφιση με την παρουσία του ανθρώπου δίπλα του και οι κινήσεις του φανερώνουν τη λαχτάρα και τη λατρεία για εκείνον («φερμάροντας... ξαναγύριζε κοντά μου»). Στη συνέχεια, οι επίμονες ματιές του στον άνθρωπο μαρτυρούν την αγωνία, την αμφιβολία και τον φόβο μήπως χάσει το προσωρινό στήριγμά του («που με εμπιστευόταν», «ραγισματιά αμφιβολίας»). Στο τέλος, παρά το ότι διαισθάνεται την εγκατάλειψή του, στέκεται με αξιοπρέπεια ακίνητο έξω από την πόρτα («πάντα ασάλευτη, με μιαν αξιοπρέπεια στην ακινησία της»).

2^η δραστηριότητα

- B3. «Ήταν μια πρώτη ραγισματιά αμφιβολίας»: Με τη μεταφορά αυτή ο συγγραφέας θέλει με παραστατικότητα να δώσει έμφαση στο συναίσθημα του ζώου τη δεδομένη στιγμή. Εφόσον έχει προηγηθεί αναφορά στα θετικά συναίσθημα του ζώου («χαρά, ευφροσύνη, εμπιστοσύνη στον άνθρωπο), η μεταφορά αυτή παρουσιάζει πιο έντονα την αντίφαση στον ψυχισμό του,

τονίζοντας την αμφιβολία, την αγωνία και τον φόβο εγκατάλειψης, ενώ, παράλληλα, προκαλεί και συναισθήματα συμπόνοιας στον αναγνώστη.

- B4.** Ο συγγραφέας επιλέγει τη συγκεκριμένη πρόταση, για να εκφράσει την αμηχανία του ήρωα για την κατάσταση με το ζώο και την αμφιβολία του για το αν θα πρέπει να το κρατήσει ή όχι. Είναι εμφανής η διστακτικότητα, το δίλημμα και ο προβληματισμός του καθώς και η προσπάθεια να δικαιολογήσει τον εαυτό του για την ανετοιμότητά του να φροντίσει το χαμένο ζώο.

3^η δραστηριότητα

- B5.** Ο ήρωας στο παραπάνω κείμενο, τελικά, αποφασίζει να εγκαταλείψει το χαμένο ζώο. Από την αφήγηση διακρίνεται η αναποφασιστικότητα και η ατολμία του να αναλάβει την ευθύνη, προκειμένου να βοηθήσει το ζώο αυτό. Θα έπρεπε να είχε δείξει ενδιαφέρον και να ενεργοποιηθεί, με στόχο να επιστρέψει το ζώο στο αφεντικό του. Αν ήμουν στη θέση του, αρχικά, θα το φρόντιζα και έπειτα θα κινούσα κάποιες διαδικασίες, για να γυρίσει στο σπίτι του. Θα σκεφτόμουν πως ο ιδιοκτήτης του ανησυχεί πολύ, και θα αναρτούσα φωτογραφίες του σε αντίστοιχες ιστοσελίδες στο διαδίκτυο ή θα ζητούσα να κοινοποιήσουν το γεγονός σε ραδιοφωνικούς σταθμούς της περιοχής. Στην περίπτωση που δεν εμφανιζόταν ιδιοκτήτης και δεν είχα τη δυνατότητα να το κρατήσω, θα απευθυνόμουν σε κάποια φιλοζωική οργάνωση, γιατί θα ήθελα να είμαι σίγουρος πως θα το αναλάβει αυτός που μπορεί να του παρέχει ό,τι χρειάζεται. Αν ενεργούσε αντίστοιχα ο καθένας από εμάς, ίσως να μην συναντούσαμε τόσα αδέσποτα καθημερινά στον δρόμο μας.